

عنوان مقاله:

معناشناسی «عقل عن الله» در روایات

محل انتشار:

فصلنامه علوم حدیث، دوره 26، شماره 2 (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 11

نویسنده:

عبدالهادی مسعودی - ریاست پژوهشکده تفسیر پژوهشگاه دارالحدیث

خلاصه مقاله:

این نوشتار به معناشناسی عبارت «عقل عن الله» در احادیث پرداخته است. به این منظور معنای لغوی «عقل» ارائه و کاربردهایش در ترکیب با حرف جر «عن» گردآوری و دسته‌بندی شده است. بر این پایه، عبارت «عقل عن» در روایات فقهی به معنای تحمل و پرداخت دیه خطای دیگری است. در روایات غیر فقهی اما، «عقل» به معنای فراگیری و دریافت و نگاهداری در ذهن است. در این حوزه، عبارت مزبور با واژه مبارک «الله» ترکیب شده که به معنای فراگیری و دریافت از خداست. در بیشتر این کاربردها، مفعول بیواسطه دیده نمیشود، ولی موجود و در تقدیر است؛ زیرا «عقل» فعل متعدی و نیازمند مفعول است. با توجه به وجود مفعول «امر» در برخی از کاربردها و نیز سیاق روایات، میتوان مفعول را فرمان یا شان الهی و عبارت مزبور را به معنای فراگیری و دریافت اوامر الهی از خداوند یا آنچه به شان او مربوط است، دانست؛ خواه این دریافت از طریق فرستادگان خدا باشد یا گوش سپردن به ندای فطرت.

کلمات کلیدی:

اصطلاح شناسی، کاربردشناسی، نقش حروف اضافه

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1296636>

